

Warszawa, 22 czerwca 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr hab. Andrzej ZOLL

RPO-398773-02-XI/GR

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan Marek Balicki

Minister Zdrowia

Wiele pracy, ale też i wiele problemów organizacyjno-finansowych wiązało się z opracowaniem pilotażowego programu rządowego zat. „Wczesna, wielospecjalistyczna, kompleksowa, skoordynowana i ciągła pomoc dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie”, który jest obecnie wprowadzany. Trzeba podkreślić, że w części zasadniczej program ten został przygotowany siłami polskich organizacji obywatelskich działających w obszarze najpowszechniej występujących niepełnosprawności. Celem programu było zapewnienie wysokiego standardu pomocy specjalistycznej dzieciom w okresie niemowlęcym i przedszkolnym oraz ich rodzinom. Takiej wielospecjalistycznej pomocy, niezbędnej niezwłocznie po wykryciu niepełnosprawności starają się udzielać nieliczne ośrodki wczesnej interwencji stworzone siłami tych organizacji.

Cel ten musi zostać zrealizowany. Prowadzenie rządowego programu pilotażowego i jego ewaluacja powinny być punktem wyjścia do całościowych, systemowych zmian umożliwiających objęcie wczesną, ciągłą i wielospecjalistyczną pomocą wszystkich dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych.

Konieczne jest zatem wprowadzenie w polskim prawie zapisów, gwarantujących niezbędną współpracę między resortami.

Właściwym miejscem dla takiej regulacji jest, w obecnym stanie prawnym, ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135). Ustawa ta powinna zawierać upoważnienie ustawowe, które zobowiąże właściwe resorty i organy centralne do

wykonania zapisu zawartego w jej art. 27 ust. 1 pkt 2 o treści: „Świadczenia na rzecz zachowania zdrowia, zapobiegania chorobom i wczesnego wykrywania chorób obejmują: (...) 2) wczesną, wielospecjalistyczną i kompleksową opiekę nad dzieckiem zagrożonym niepełnosprawnością i niepełnosprawnym”. Minister zdrowia powinien mieć w tych działaniach systemowych rolę wiodącą. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna, która ma być świadczona na podstawie art. 71 b ust. 2a -3a oraz art. 71b ust. 7 pkt. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 257 ze zm.) oraz rozporządzenia MENiS z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz.U. Nr 68, poz. 587) może być - z oczywistych względów - tylko odpowiednio skoordynowaną częścią tego systemu.

Proszę także Pana Ministra o rozważenie możliwości zainicjowania i opracowania - wspólnie ze środowiskiem specjalistów zajmujących się problematyką, o której mowa - systemu szkoleń lekarzy pierwszego kontaktu a także specjalistów w zakresie pediatrii, neurologii dziecięcej i rehabilitacji medycznej tak, by w rzeczywistości zabezpieczone zostały potrzeby w zakresie:

- diagnozowania całej populacji dzieci poprzez programy przesiewowe już w pierwszych 6 miesiącach życia (art. 27 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej),
- wczesnego leczenia i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych oraz koordynowania działań wielospecjalistycznych wczesnej interwencji (art. 27 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, a w przyszłości - upoważnienie ustawowe i rozporządzenie wydane na jego podstawie).

Na podstawie art. 16 ust. 1 oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Ministra o zainicjowanie działań legislacyjnych i szkoleniowych, które są niezbędne dla ochrony podstawowych praw dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych oraz o informację w sprawie.